

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Економіки та менеджменту
Кафедра Економіки, підприємництва та туризму

Кваліфікаційна робота на
правах рукопису

МАРТИНЧУК ЮЛІЯ ЯРОСЛАВІВНА

УДК 33.332.338.49

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«Обґрунтування стратегічних напрямів ефективного функціонування
ДП«Олевський лісгосп АПК»

051 «Економіка»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____Ю.Я. Мартинчук

Керівник роботи

Грабчук Інна Францівна

к.е.н., доцент кафедри економіки і підприємництва

Житомир – 2023

Висновок кафедри _____

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри _____

№ __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (прізвище ,ім'я, по батькові)

«__» _____ 20__ р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти _____ захистила

(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (прізвище ,ім'я, по батькові)

АНОТАЦІЯ

Мартинчук Ю.Я. «Обґрунтування стратегічних напрямів ефективного функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК», ОС «Бакалавр», 051 «Економіка» Поліський національний університет, м. Житомир, 2023 р.

У дослідженні з'ясовано, що суть стратегічних напрямів ефективного функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК» полягає у тому, щоб розподілити наявні ресурси таким чином, аби досягти поставленої мети. Здійснено діагностику стратегічної діяльності ДП«Олевський лісгосп АПК» та виявлено, що на протязі 2020-2022 рр. підприємство покращило свою діяльність та відбулося зростання рівня прибутку. Обґрунтовано сильні стратегічні напрями ефективного функціонування та слабкі, конкурентні переваги і напрями ефективного функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК» за якими підприємство здійснює свою діяльність.

Ключові слова: стратегія, стратегічне планування, підприємство, прибуток, ефективність, зростання, стратегічний аналіз.

SUMMARY

Martynchuk Y.Y. "Justification of the strategic directions of the effective functioning of the State Enterprise "Olevskiy Forestry APC", OS "Bachelor", 051 "Economics" Polisky National University, Zhytomyr, 2023.

The study revealed that the essence of the strategic directions of the effective functioning of the State Enterprise "Olevsk Forestry of APC" is to distribute the available resources in such a way as to achieve the set goal. The diagnosis of the strategic activity of the SE "Olevskiy Forest Farm of the APC" was carried out and it was found that during 2020-2022 the enterprise improved its activity and the level of profit increased. The strong strategic directions of effective functioning and the weak, competitive advantages and directions of effective functioning of SE "Olevskii Forestry of APC" under which the enterprise carries out its activities are substantiated.

Keywords: strategy, strategic planning, enterprise, profit, efficiency, growth, strategic analysis.

ЗМІСТ

ВСТУП		5
РОЗДІЛ 1.	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
РОЗДІЛ 2.	ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДП«ОЛЕВСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК»	10
РОЗДІЛ 3.	СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДП«ОЛЕВСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК»	22
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ		26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		27
ДОДАТКИ		31

ВСТУП

В сучасних економічних умовах невід'ємною складовою підприємства є його стратегічні напрями. Саме завдяки стратегічним напрямам компанія може досягти конкурентоспроможності, тобто виробляти якісну продукцію, яка успішно реалізується на нових ринках. Насамперед, для ефективної роботи підприємства необхідно, щоб були обґрунтовані стратегічні напрями, це допоможе зменшити непередбачені витрати. Стратегічні напрями мають бути чіткими, зрозумілими та логічними. Якщо вони розроблені ефективно, то відбувається контроль а витратами, обсягом продукції і рівнями прибутку.

Значний внесок у методики розробки конкурентоспроможної стратегії зробили як зарубіжні науковці, так і українські, до яких можна віднести: Ф.Котлера, Р.Єршову, А.Юданова, Л. Багієва, С.Савчука, І.Пічуріна та інших. Проте, в умовах мінливого ринкового середовища для кожного підприємства актуальною є проблема обґрунтування стратегічних напрямів ефективного функціонування.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування стратегічних напрямів ефективного функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК». Для досягнення встановленої мети необхідно вирішити ряд наступних завдань:

- узагальнити теоретичні положення щодо поняття стратегічних напрямів ефективного функціонування підприємства;
- здійснити аналіз показників ефективності функціонування на ДП«Олевський лісгосп АПК»;
- здійснити оцінку факторів, що впливають на рівень економічного розвитку підприємства;
- розробити стратегічні напрями ефективного функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК».

Процес розробки стратегічних напрямів є важливим для кожного підприємства, адже саме завдяки їм можна проаналізувати динаміку розвитку компанії, ринок конкурентів, характеристику продуктів, які виробляє дане підприємство та визначити багато інших показників.

Об'єктом дослідження є процес обґрунтування стратегічних напрямів ефективного функціонування ДП «Олевський лісгосп АПК». Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних і прикладних аспектів обґрунтування стратегічних напрямів щодо ефективного функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК».

Основні положення кваліфікаційної роботи з дослідження економічних проблем щодо удосконалення організації оплати праці на ПП «Вода України» викладені в матеріалах: Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів» 01 лютого 2023 року. Житомир: Поліський національний університет 2023. С. 55-57; Збірнику праць учасників науково-практичної конференції до 100-річчя Поліського національного університету – «Без коріння саду не цвісти» Житомир: Поліський національний університет 2023. С. 31-32.

До джерел інформації, які були задіяні в кваліфікаційній роботі входять фінансова звітність підприємства, наукова література за темою обґрунтування стратегічних напрямів ефективної діяльності функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК» та інформаційні джерела мережі Internet.

Кваліфікаційна робота складається із вступної частини, трьох розділів, висновків та пропозицій обґрунтування стратегічних напрямів ефективного функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК», списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг кваліфікаційної роботи становить 21 сторінку машинописного тексту. Матеріал роботи містить 13 таблиць, 6 рисунків. Список використаних джерел містить 37 найменування і займає 4 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах на ефективність функціонування та конкурентоспроможність підприємства впливає якісно створені стратегічні напрями та здатність їх реалізувати. При створенні стратегічних напрямів, підприємство вказує на проблеми, які заважають зросту організації та її прогресу, бажані результати, яких хоче досягти та цілі. Для того, аби вибрати певні стратегічні напрями варто враховувати ризики з якими фірма може зіштовхнутися та можливості, які відкриваються на її шляху. На даному етапі розвитку нашої країни, для збільшення конкурентоспроможності підприємства на ринку варто використовувати стратегічні напрями розвитку. Кожного дня ситуація на ринку змінюється, що змушує керівників підприємств постійно змінювати план діяльності підприємства. Для того, аби діяльність компанії була ефективною, необхідно її контролювати.

Поняття стратегічних напрямів підприємства має різні визначення, але, як говорив доктор філософії Джон Міддлтон, – «Визначення стратегії завжди пов'язано з вибором напрямку розвитку діяльності організації і напрямом цього руху» [12, с.5]. Кожне підприємство обирає свій вид діяльності орієнтуючись на ринок.

Вони встановлюють свої місії та цілі, особливість виробництва товарів, конкурентоспроможність, кількість споживачів, доступність продукції.

Баланович А.М виділяє такі принципи формування стратегічних напрямів ефективного функціонування підприємства: цілеспрямованість (обираються функції, які є пріоритетними для підприємства та спрямовані на досягнення певних цілей);

комплексність (визначається склад функцій підприємства з врахуванням прогнозних оцінок та факторів його розвитку); системність (враховуються передумови та обмеження розвитку підприємства, що зумовлені мінливістю зовнішнього середовища); адаптивність (коригування стратегічних планів та проєктів під впливом змін у внутрішньому і зовнішньому середовищі); ефективність (визначаються спеціальні набори функцій, які забезпечують досягнення стратегічних цілей при ефективному використанні ресурсів); мінімізації ризиків (забезпечуються максимально можлива мінімізація ризиків); наукова обґрунтованість (розробляється стратегія, що враховує об'єктивні закономірності розвитку підприємства); об'єктивність (вивчаються реальний процес розвитку підприємства, що дає можливість власно зорієнтуватися та визначити необхідні стратегічні напрями для досягнення найкращих результатів в теперішніх умовах); оптимальності (передбачає вибір таких стратегічних напрямів, які відповідали б економічному критерію ефективної діяльності підприємства, максимум прибутку при мінімальних витратах)[14, с.147].

Стратегія підприємства формується залежно від вибору напрямку діяльності підприємства, який підходить для вибору реалізації та досягнення кращих економічних результатів його функціонування. (рис.1.1)

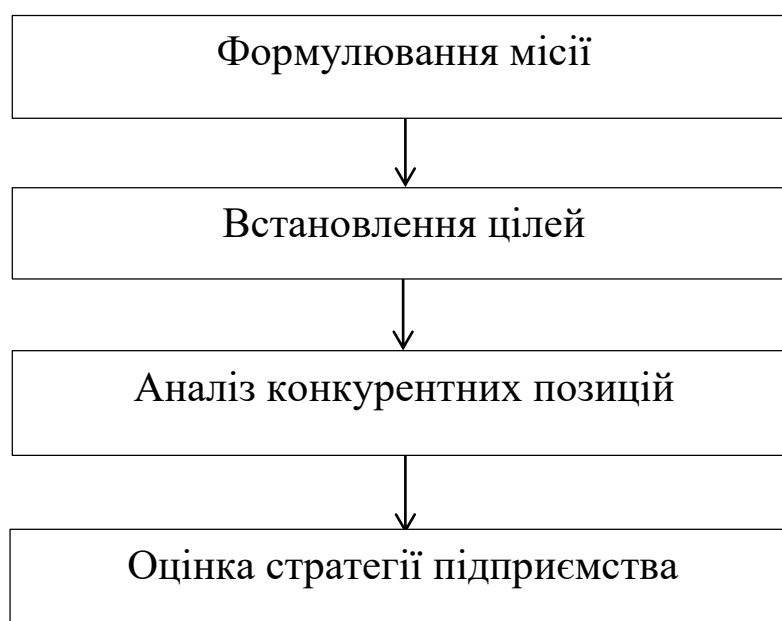

Рис. 1.1 Алгоритм формування стратегії підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [22, с.370]

На першому етапі створення стратегії знаходиться місія. Підприємство з самого початку встановлює місію за допомогою якої продовжує перебувати на ринку сюди можна віднести випуск якісної продукції. Наступним етапом є ціль. Для фірми головною цілю є отримання прибутку, також залучення більшої кількості споживачів. Щодо третього етапу, відноситься аналіз конкурентних позицій : визначаються слабкі та сильні сторони , темпи росту, вплив зовнішніх та внутрішніх показників, тобто необхідно проводити детальні розрахунки. Також, до даного алгоритму стратегії можна віднести і оцінку стратегії підприємства. Вона є завершальним етапом створення стратегічного планування.

Варто зазначити, що на протязі всього терміну реалізації стратегії відбувається оцінювання кожного етапу. Оцінювання відбувається з урахуванням таких факторів: чи якісно створені стратегічні напрями та чи успішна її реалізація. При створенні стратегії підприємство вказує на проблеми, які заважають зросту організації та її прогресу, бажані результати, яких хоче досягти та цілі. Для того, аби вибрати певні стратегічні напрями ефективного функціонування варто враховувати ризики з якими фірма може зіштовхнутися та можливості, які відкриваються на її шляху.

Наприклад, якщо на підприємстві є велика кількість ресурсів для того, щоб виробляти продукцію, але при цьому боїться ризикувати, то в такому разі варто скористуватися стратегічними напрямками продукту. Якщо ж навпаки, ресурсів немає, а є можливість ризику то варто взяти до уваги стратегічні напрямки розвитку ринку.

Ефективно розроблені стратегічні напрями дозволяють підприємству:

- збільшити продаж;
- розширити базу клієнтів;
- підвищити конкурентоспроможність товарів;
- підвищити якість продукції;
- отримати високий прибуток.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДП«ОЛЕВСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК»

«Олевський лісгосп АПК» є дочірнім підприємством, яке було створене 1 липня 2003 року шляхом реорганізації Комунального Дочірнього підприємства "Олевськагроліс". Розташоване в північно-західній частині Житомирської області на території (Олевського) Коростенського адміністративного району. Керівником підприємства є Вовк Сергій Анатолійвич. Площа підприємства 34739 га. В Структуру підприємства входять 4 лісництва, нижній склад та автотранспортний гараж. [26]

До лісництв відносяться:

- Копищанське лісництво
- Корощинське лісництво
- Сущанське лісництво
- Кишинське лісництво
- Нижній склад

Територіальна площа лісництв в гектарах вказана на рис. 2.1

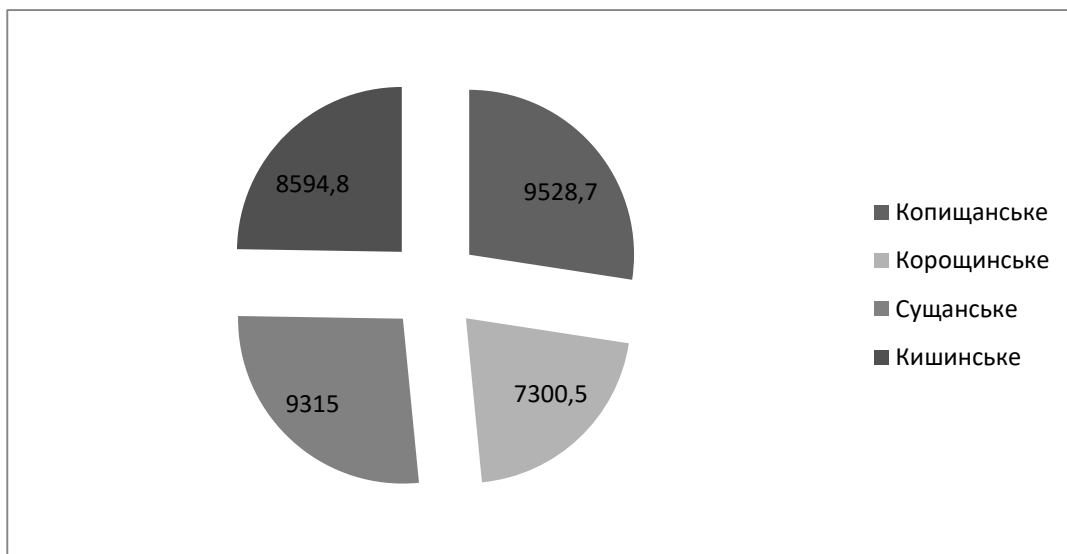

Рис. 2.1 Територіальна площа лісництв ДП«Олевський лісгосп АПК»

Джерело: власні дослідження, на основі даних підприємства

Виходячи з даних наведених на рисунку можна зазначити, що найбільшим лісництвом є Копищанське, саме воно приносить підприємству найбільший прибуток, а найменшим Корощинське.

На підприємстві є автотранспортний гараж який налічує близько 20 одиниць вантажної техніки з гідроманіпуляторами для вивезення деревини до проміжних та нижнього складу.[26]

Щодо основних видів діяльності, якими займається підприємство можна віднести розведення лісу та його відновлення, захист та охорона тварин, переробка дерев та заготівля їх для подальшого використання. Одним із напрямів, які можна віднести до діяльності лісового господарства є захист лісу від пожеж та створення умов для раціонального використання лісових ресурсів.

Для того, аби слідкувати за незаконною вирубкою деревини в лісництвах підприємства діють постійні мобільні групи та рейдові бригади. Вони цілодобово ведуть спостереження за лісовими масивами, які відносяться до лісового господарства. При затриманні порушників на них накладаються штрафи в залежності розмірів вирубаних дерев.

В лісах підприємства є багато експлуатаційної деревини, яка підлягає вирубці. Саме ці дерева йдуть на задоволення потреб місцевих жителів та на експорт.

На основі даних лісового господарства, я можу сказати, що головною метою є не тільки забезпечення раціонального використання лісових ресурсів, а ще і їх розширене відтворення.

Для забезпечення виконання комплексу лісокультурних робіт високоякісним посадковим матеріалом в кожному лісництві успішно функціонують 4 розсадники загальною площею 2 га та 4 теплиці на яких вирощують посадковий матеріал основних лісоутворюючих порід.[26]

Фонд лісовідновлення становить 402 га.[26]

Річний обсяг робіт з лісовідновлення:

- створення лісових культур, га 130,6
- природне поновлення, га 267,4
- сприродному поновленню, га 4,0 [26]

Лісорозведення:

- річний обсяг лісорозведення, га 20[26]

ДП«Олевський лісгосп АПК» для забезпечення захисту та охорони лісу від пожеж використовує:

- спеціалізованих фахівців, які проводять профілактичні заходи з населенням та роблять агітацію не підпалювати суху траву та лісові насадження, аби не створювати пожеж, оскільки за їх провокування існує кримінальна та адміністративна відповідальність;

- для того, аби своєчасно виявити пожежу на території лісового господарства були встановленні дві пожежні вежі з відео наглядом.

- до лісгоспу входять 2 ЛСП, до яких відносяться 4 пожежні автомобілі, 3 цистерни для води з мотопомпами, 5 плугів ПКЛ -70, та 6 тракторів.[26]

Окрім захисту від пожеж підприємство займається також захистом та охороною лісових тварин. На територіях лісгоспу зустрічається чимало лісових мешканців, тому для їх виживання особливо в холодні пори року працівники ДП«Олевський лісгосп АПК» викладають на облаштовані кормові майданчики сіно, сіль та зернові культури. Ці майданчики робляться у малодоступних для людей місцях тому тварини почувають там себе спокійно.

Ще одним напрямком діяльності підприємства є заготівля деревини. В основному чим займаються наймані бригади (ФОПи), за їх роботою веде контроль лісова охорона. Саме вона приділяє увагу дотриманню норм охорони праці та правильному розкрязуванню дерев.

Річний обсяг лісокористування 70-80 тис.м³, в тому числі від рубок головного користування 40 тис.м³. [26]

Загальна структура економічних напрямів діяльності ДП «Олевський лісгосп АПК» зображена на рис. 2.2

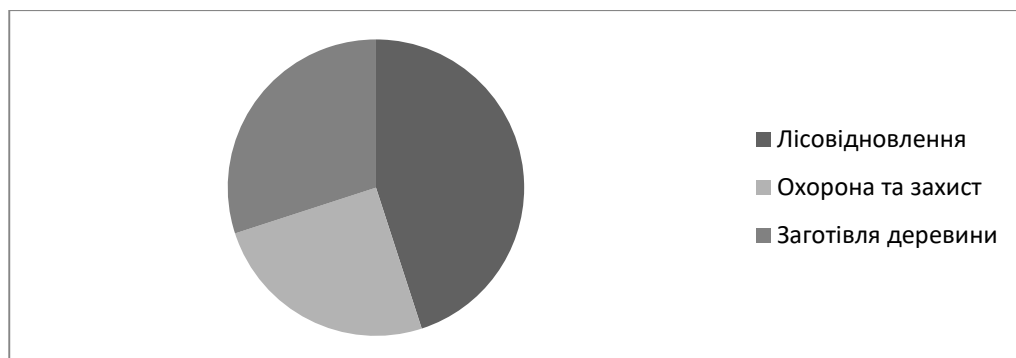

Рис. 2.2. Напрями діяльності ДП«Олевський лісгосп АПК»

Джерело: власні дослідження

Найбільшу частину своєї діяльності підприємство надає лісовідновленню та лісорозведенню.

Організаційна структура підприємства веде свою діяльність по лінійно-функціональному принципу.(рис. 2.3)

Рис. 2.3. Організаційна структура ДП«Олевський лісгосп АПК»

Джерело: власні дослідження на основі даних підприємства

Головною стратегією підприємства є вироблення продукції для забезпечення потреб споживачів. Потрібно виявити можливості економічної системи для більш ефективної стратегії підприємства.

Основною метою підприємства є забезпечення якісною продукцією споживачів. Для цього необхідно максимізувати прибуток, збільшити рівень якості продукції, мінімізувати витрати на матеріали, розширити спектр продукції, запровадити найсучасніші технології у виготовленні продукції.

Компоненти бізнесу, цілі та операційна стратегія підприємства знаходяться на табл. 2.2

Таблиця 2.1

Компоненти, цілі та операційна стратегія ДП«Олевський лісгосп АПК»

Складові функціонування підприємства	Цілі підприємства	Стратегічні напрями
Ринки (вітчизняний та іноземні)	Наростити обсяги реалізації лісодеревини на 35%	Освоєння іноземних ринків, розробка та проведення рекламних заходів
Виробництво лісопродукції	Покращити якість лісопродукції і сервісного обслуговування реальних покупців	Придбання інноваційних технологій лісозаготівель. Запровадження автоматизованої системи якості
Персонал підприємства	Постійне підвищення кваліфікації персоналу підприємства	Організація навчальних тренінгів і навчання персоналу за кордоном, додаткове стимулювання працівників
Фінансові ресурси	Врегулювання співвідношення між власним та запозиченим капіталом	Залучення вітчизняних та іноземних інвесторів
Екологія	Зменшити вплив виробництва на навколишнє середовище	Впровадити інноваційні технології заготівлі лісосировини
Цінова політика на продукцію	Зменшити ціну лісопродукції на 7 % Пошук ринків збуту продукції з високими цінами	Нарощувати обсяги виробництва і реалізації лісопродукції

Джерело: власні дослідження

Велике значення для підприємства має також операційна діяльність, яка є невід'ємною в діяльності будь-якої компанії.

Для того, аби контролювати стан підприємства керівництво проводить наради, на яких доповідає просто стан кожного лісництва та підрозділу, про

завдання які виконуються або виконанні, про стан виконання завдань за укладеними контрактами, ризики які можуть бути при виконанні даних завдань та проблеми, які виникли під час їх виконання.

ДП«Олевський лісгосп АПК» має підрозділи в кожному з яких є відповідна схема виробництва продукції згідно асортименту, це дає робітникам підтримувати якість продукції та виконувати ефективно свої обов'язки (дод. А1). У ДП«Олевський лісгосп АПК» за 2020-2022 рр. спостерігається збільшення чисельності працівників на 25 осіб у зв'язку з цим відбулося збільшення обсягу виробництва на 68536, 5 тис. грн.

У 2022 році кількість працівників збільшилась на 25 осіб (17,5%) та відбулося збільшення продуктивності праці на 104 тис.грн, також збільшився фонд оплати праці порівняно з попередніми роками на 20795,5 тис.грн що становить 110,2 %. Щодо коефіцієнтів плинності кадрів, прийому та звільненню показники зменшились, що позитивно впливає на підприємство.(дод.А2).

Кожен працівник на підприємстві має свої певні правила, яких повинен дотримуватись. Технологічний процес виробництва продукції супроводжується відповідними документами, які заповнюють інженери на підприємстві.

За даними додатку А3, обсяги виробництва продукції за 2022 рік зросли на 68536,5 тис. грн порівняно з 2020 роком, також відбулося збільшення якості продукції.

Організаційна структура та менеджмент підприємства (дод. А4) сприяли підвищенню продуктивності праці у 2022 році на 342 тис. грн та зростанню середньомісячної оплати праці.

У ДП«Олевський лісгосп АПК» значну увагу приділяють маркетинговій діяльності (додаток А5). Зокрема, місце в експорті зросло до 598 тис. грн, за рахунок фінансування реклами 30%.

Фінансова діяльність ДП«Олевський лісгосп АПК» (додаток А6) засвідчує, що коефіцієнти ефективності діяльності є високими та забезпечують підприємству ліквідність та фінансову незалежність на внутрішньому ринку діяльності.

На основі цих даних можемо побудувати графоаналітичну модель «Квадрат потенціалу» ДП «Олевський лісгосп АПК» (додаток А7). Графоаналітичний метод «Квадрат потенціалу» дає можливість встановити зв'язки, як кількісні так і якісні, рівень розвитку підприємства та його його конкурентоспроможність і на перспективу обґрунтувати та реалізувати розроблені інноваційні управлінські рішення щодо підвищення ефективності функціонування ДП «Олевський лісгосп АПК».

Після визначення довжини всіх векторів, необхідно створити квадрат потенціалу ДП«Олевський лісгосп АПК». За його допомогою можна сказати, що потенціал підприємства має середній розмір та він є збалансованим.

Загалом по підприємству показники ділової активності вказують на зростання ефективності функціонування підприємства (табл. 2.2)

Таблиця 2.2

Показники ділової активності ДП «Олевський лісгосп АПК»

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. до 2020 р.	
				(+/-)	%
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продуктів (товарів, робіт, послуг) тис. грн	67924,9	117969,8	136461,4	+68536,5	200,90
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	46901,4	75626,8	90148,5	+43247,1	192,21
3. Валовий фінансовий результат від реалізації продукції (товарів, послуг, робіт), тис.грн	21023,5	42343	46312,9	+25289,4	220,29

Продовження таблиці 2.2

4. Операційний прибуток, тис.грн	3050,2	14027,3	5654,9	+2604,7	>у 2,0 рази
5. Продуктивність праці, тис. грн	475	771	812	337	>у 2,2 рази
6. Рентабельність підприємства, %	44,83	56	51,37	+6,5	-

Джерело: власні дослідження на основі фінансової звітності підприємства

У 2022 р. на підприємстві сума чистого доходу збільшилася на 68536,5 тис. грн. (100,90%) порівняно з попереднім роком, собівартість реалізованої продукції зросла на 43247,1 тис. грн (192,21%), що у результаті призвело до збільшення операційного прибутку на 2604,7 тис. грн (майже у 2 рази). Рентабельність підприємства становила 51,37%, що на 6,5 % менше рівня 2020 р. Збільшення рентабельності можна пояснити тим, що збільшилась продуктивність праці та чистий дохід.

Щоб оцінити вплив правильного стратегічного планування на діяльність підприємства, необхідно провести діагностику напрямів діяльності, з її допомогою визначаються сильні та слабкі сторони, які відносяться не тільки до внутрішнього середовища, але й до зовнішнього.

Для початку необхідно провести SWOT-аналіз. Даний аналіз допомагає переглянути всі загрози компанії та можливості за допомогою яких ми можемо її розвивати.

Почати необхідно з визначення слабких та сильних сторін ДП«Олевський лісгосп АПК» оцінити можливості, які є в підприємства, а вже потім, що їм може загрожувати. Дані вказані в (табл. 2.3)

Таблиця 2.3

Матриця SWOT-аналізу ДП«Олевський лісгосп АПК»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Виробництво високоякісної продукції, глибокий товарний асортимент для різних груп споживачів, великий досвід роботи в даній галузі, є визнаним лідером на ринку, до виробництва залучений висококваліфікований персонал, високоякісне технічне оснащення, стабільний попит на товари з боку споживачів.	Високі ціни на товари порівняно з конкурентами, недостатній рівень реклами, схожість продукції з продукцією конкурентів.
Можливості	Загрози
Введення на ринок нових видів продукції, освоєння нових технологічних процесів, отримання додаткових фінансових ресурсів, збільшення торгових точок в Україні, укладання нових договірних відносин з постачальниками, зростання ринку продукції, збільшення експорту продукції.	Підвищення ціни на сировину, зменшення доходів покупців, несприятлива зміна курсу валют, ріст конкуренції в лісовій сфері на ринку.

Джерело: власні дослідження

Переглядаючи таблицю можна побачити сильні та слабкі сторони підприємства «Олевський лісгосп АПК», та можливості за допомогою яких воно може збільшити кількість споживачів та отримати більший прибуток. Щодо загроз варто зазначити, що найбільшою загрозою для компанії є збільшення ціни на сировину, зменшення доходів споживачів та збільшення конкурентів.

Ще одним видом аналізу діяльності підприємства є PEST-аналіз. PEST-аналіз проводиться з метою відстеження змін мікро- та макросередовищ за чотирма основними напрямками і виявлення тенденцій, подій,

непідконтрольних підприємств, але здійснюючих вплив на прийняття стратегічних рішень.[35]

Таблиця 2.4

Матриця PEST-аналізу ДП«Олевський лісгосп АПК»

P-Policy

E-Economy

	4) Зростання рівня інфляції
3) Зміни в антимонопольному законодавстві	3) Збільшення витрат на енергоресурси
2) Зміни в законодавстві по якості контролю за продукцією	2) Зниження платоспроможного попиту
1) Нестабільна політична ситуація	1) Нестабільна економічна ситуація
1) Вимоги щодо якості	1) Прорив в області лісового обладнання
2) Демографічні зміни населення	2) Розширення виробничих потужностей
	3) Зменшення витрат на виробництво за допомогою нових технологій
	4) Випуск нової продукції

S-Society

T-Technology

Джерело: власні дослідження

За даними таблиці видно, що велика кількість зовнішніх факторів впливає на діяльність підприємства. І для того, аби діяльність підприємства приносила прибуток та мала результати необхідно використовувати стратегічне планування. Є багато ще видів оцінки стратегії підприємства, тому проаналізуємо ще по Space-аналізу.

SPACE – це комплексний метод аналізу позицій на ринку та вибору оптимального варіанта стратегії розвитку для підприємств середнього й малого бізнесу [36]

Для кращого аналізу побудуємо матрицю Spaces- аналізу.(додаток А8). Аналізуючи таблицю видно, що ДП«Олевський лісгосп АПК» має конкурентні переваги перед своїми конкурентами. Результати зваженої оцінки конкурентних переваг лісового підприємства (3,34 бала) це свідчать про наявність проблем в ДП«Олевський лісгосп АПК», пов'язаних із забезпеченням ефективного функціонування діяльності та напрямів забезпечення конкурентоспроможності. Так відносно не високим показником є стабільність середовища підприємства (3,20 бала), значно більші показники привабливості та економічного потенціалу підприємства (3,39 бала та 3,76 бала).

На основі отриманих зважених оцінок ключових критеріїв побудуємо вектор в системі координат SPACE (рис 2.4).

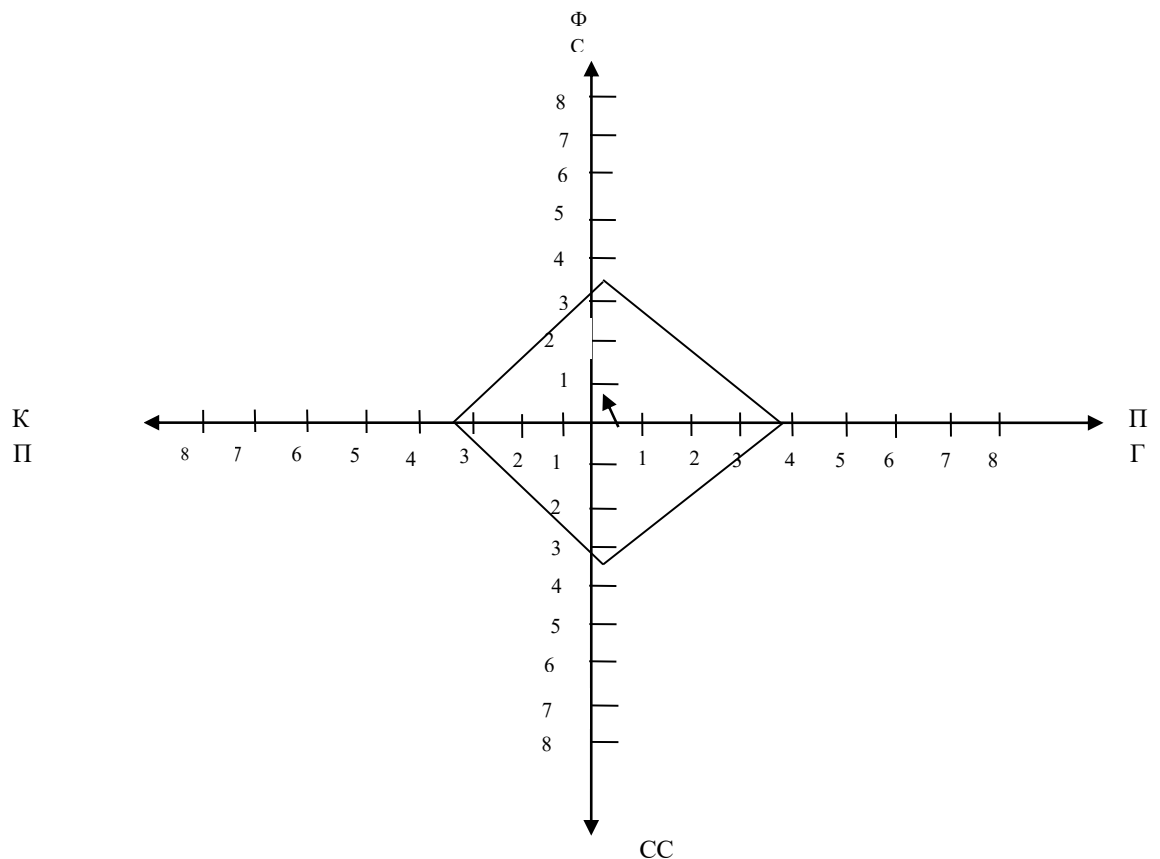

Рис.2.4. Система координат SPACE-аналізу ДП«Олевський лісгосп АПК»

Джерело: власні розрахунки на основі даних підприємства.

З даних рисунку видно, що вектор розвитку ДП«Олевський лісгосп АПК» направлений на стратегію зростання (підвищення фінансової сили). Дана стратегія має певні альтернативи: інтенсифікація, диверсифікація, інтеграція, та техніко-технологічний розвиток. В результаті проведеного комплексного аналізу стану діяльності ДП«Олевський лісгосп АПК» було виявлено, що підприємство має можливість щодо покращення та розширення власної інфраструктури.

Таким чином, корпоративна стратегія (загальна, портфельна, базова) є загальним планом управління для диверсифікованого підприємства і розповсюджується на всю компанію, охоплюючи всі стратегічні напрямки її діяльності.

Головними напрямками зростання ефективності функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК» є: придбання інноваційного технологічного обладнання, удосконалених матеріалів та альтернативних джерел енергії, поліпшення організації процесу виробництва продукції, досягнення своєчасності одержання інформації усіма підрозділами підприємства. Прогресивним напрямом зростання ефективності ДП«Олевський лісгосп АПК» є мотивація працівників до підвищення продуктивності праці. В такий спосіб підприємство у перспективі досягатиме зміцнення фінансового стану.

РОЗДІЛ 3

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДП«ОЛЕВСЬКИЙ ЛІСГОСП АПК»

Для того, щоб підприємство функціонувало та було конкурентоспроможним використовують найефективніші стратегічні напрями. Аби стратегічні напрями були правильні необхідно провести аналіз всіх факторів, які на нього впливають. Під даними факторами розуміються ціль, місія підприємства, конкурентоспроможність продукції, яку воно випускає, зовнішні чинники, які можуть вплинути на його діяльність. Ціль підприємства насамперед має бути досяжною. Кожне підприємство має своє дерево цілей. У ДП«Олевський лісгосп» є також своє дерево цілей.(додаток А9).

Важливе місце в управлінні підприємством посідає і фінансове планування. З його допомогою втілюються в реальність стратегічні цілі.

Фінансове планування покликане виконувати такі функції: поєднання різних напрямків діяльності компанії в контексті їх фінансового забезпечення; розробка альтернативних варіантів фінансової стратегії з метою вибору; найбільш оптимального варіанту фінансового забезпечення розвитку підприємства; оцінка потреби суб'єкта господарювання у фінансових ресурсах згідно із запланованими показниками розвитку; забезпечення моніторингу за формуванням та раціональним споживанням фінансових ресурсів [9].

Компанії, що користуються фінансовим плануванням можуть прискореними темпами отримувати доходи, порівняно з компаніями, які не звертають на це увагу.

Лісова галузь є привабливою вона приносить великі прибутки, але створювати різноманітну продукцію в ній неможливо.

Головною особливістю, яка відрізняє ведення лісового господарства від інших підприємств в фінансовому менеджменті є те, що лісовирощування відбувається досить довгий період та є низка різноманітних факторів, які впливають на діяльність лісогосподарського підприємства та спричиняють багато фінансових ризиків. До них можна віднести пожежі; вирубка лісу людьми без дозволу підприємства; розмноження шкідників, які руйнують дерева; несприятливі кліматичні умови. Саме через дані чинники можуть призвести підприємство до кризи. Окрім цього, підприємство даного виду діяльності після вирубки лісів в певній ділянці повинне здійснити насадження та забезпечити охорону лісу.

Насадження лісу позитивно впливає на навколишнє середовище, оскільки саме завдяки йому зменшуються ерозії ґрунтів, підвищується їх врожайність та покращується екологічна ситуація.

Для підприємства першорядним завданням стає забезпечення успішного виходу як на внутрішній, так і зовнішній ринки, для того аби збільшити прибуток. Тому це викликає необхідність пошуку резервів щодо підвищення доходів підприємства.

Стратегічні вектори зростання прибутку на ДП«Олевський лісгосп АПК» наведено на рис. 3.1.

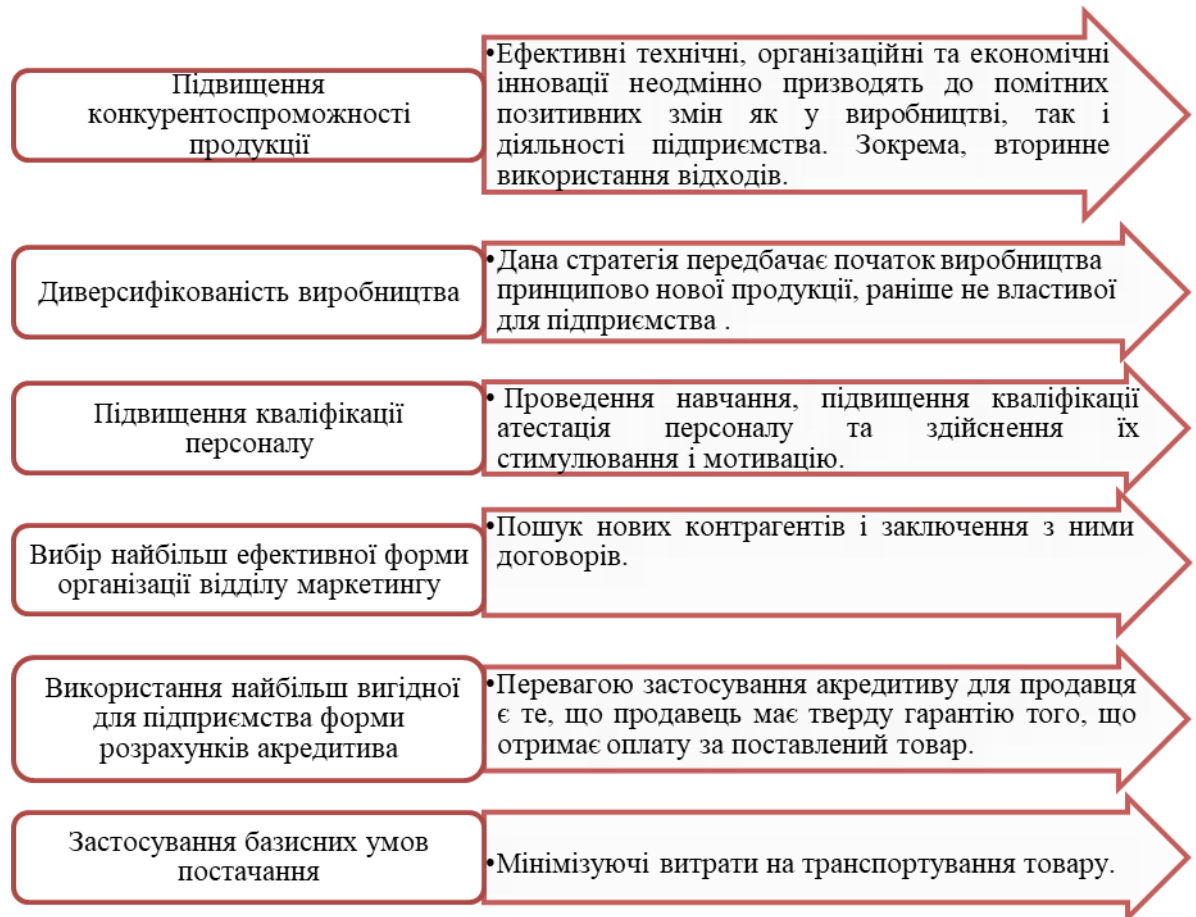

Рис. 3.1. Стратегічні вектори зростання прибутку на ДП «Олевський лісгосп АПК»

Джерело: власні дослідження.

Серед наведених стратегічних векторів одним із головних є підвищення конкурентоздатності товарів, вироблених на підприємстві, оскільки конкуренція на внутрішньому і світовому ринках висока, тому споживачі висувають до товарів більш високі вимоги. Продукція, на підприємстві є якісною, тому підприємство має велику кількість покупців, та отримує високі прибутки.

Деревина, яку переробляє підприємство є важливим матеріалом в багатьох сферах діяльності споживачів. Тому підприємство стабільно тримається на ринку. За результатами Міжнародного економічного рейтингу «Ліга кращих підприємств України», за вагомий внесок у розвиток економіки

країни лісгосп отримав національний сертифікат «Підприємство року 2021».
[26]

На сьогоднішній день лісгосп займає важливе місце в економіці області, а його фінансова стабільність дозволяє вести виробничу діяльність на високому рівні.

За 2021 рік до бюджетів усіх рівнів ДП«Олевський лісгосп АПК» сплатив суму податків 36958000,0 грн. [26]

Переглядаючи фінансову звітність підприємства варто зазначити, що з кожним роком ДП«Олевський лісгосп АПК» має позитивні показники та стабільно тримається на ринку.

Підприємству для того, аби збільшити свій прибуток варто придбати сушильну камеру для деревини на суму 520 тис. грн. Термін її окупності становить 5,6 роки. Дана камера буде корисною для підприємства, оскільки лісгосп займається обробленням деревини, а сушильна камера допоможе покращити якість деревини та збільшити обсяги доходу. Характеристика сушильної камери знаходиться в додатку А10. За даними Додатку А11, що прибуток збільшиться на 92 тис. грн, що дозволить окупити сушильну камеру для деревини на протязі 5,6 років.

У Додатку А12 видно, що з кожним роком чистий грошовий потік збільшується. За даними додатку А13 після придбання сушильної камери для обробки деревини, збільшиться якість лісоматеріалів, що в свою чергу збільшить виручку від реалізації та чистий прибуток на підприємстві. Залучаючи виявлені резерви підприємство має можливість підвищити прибутковість за якісним та конкурентоспроможним товаром, підвищити імідж підприємства та ефективність управління діяльністю підприємства в цілому.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, за результати дослідження, стратегія є невід'ємною складовою діяльності, яка допомагає ефективно контролювати ризики витрат, слідкувати за обсягами продукції, та за рівнем прибутку.

Проаналізувавши діяльність ДП«Олевський лісгосп АПК» варто зазначити, що підприємство спеціалізується на виготовленні пиломатеріалів, оброблених під з'єднання в шип, струганих та неструганих, шліфованих та нешліфованих. Також підприємство займається збутом продукції деревини дров'яної НП та ПВ, яку підприємство в 2021 році почало експортувати за кордон круглі лісоматеріали, пиломатеріали, деревину оброблену, дерев'яні вироби.

За 2020-2022 рр. підприємство раціонально використовувало всі свої можливості та ресурси, що призвело до збільшення рівня прибутку.

У дослідження обґрунтовано, що головними напрямками зростання ефективності функціонування ДП«Олевський лісгосп АПК» є: придбання інноваційного технологічного обладнання, удосконалених матеріалів та альтернативних джерел енергії, поліпшення організації процесу виробництва продукції, досягнення своєчасності одержання інформації усіма підрозділами підприємства. Прогресивним напрямом зростання ефективності ДП«Олевський лісгосп АПК» є мотивація працівників до підвищення продуктивності праці. В такий спосіб підприємство у перспективі досягатиме зміцнення фінансового стану.

Також, в даному дослідженні були проведені два види стратегічного аналізу, зокрема SWOT-аналіз та PEST-аналіз. Проаналізувавши їх було обґрунтовано стратегічні вектори, які допоможуть підприємству збільшити прибутки. Головним із запропонованих є створення конкурентоспроможної продукції та впровадження нових технологічних процесів для зменшення витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ануфрієва О.Л., Пальчевська Т.Г., Лагоцька Г.М. Підприємницька діяльність. Навчальний посібник. Івано-Франківськ : Лілея-НВ. 2014. С. 138-156. URL:http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/pidpryemn_diyaln.pdf.
2. Бабіч В. В. Фінансовий облік – 2 : навч. посіб. / В. В. Бабіч. – Київ : КНЕУ, 2010. – 433 с.
3. Балабанова Л. В. Стратегічне маркетингове управління комерційною діяльністю підприємств : монографія / Л. В. Балабанова, А. С. Панчук ; Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. І. ТуганБарановського. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. – 181 с.
4. Белова А. І. Система стратегічного управління реструктуризацією підприємств : цілі, проблеми та перспективи : монографія / А. І. Белова ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. – Київ : КНУБА, 2014. – 292 с.
5. Большенко С., Горелов Д. Стратегія підприємства : навчально-методичний посібник. Харків : ХНАДУ, 2011. 133 с.
6. Боярко І. М. Стратегічне фінансове управління підприємством : монографія / [І. М. Боярко та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2014. – 175 с.
7. Братанич М.В. Класифікація видів і форм прояву ефективності. URL:<http://www.rusnauka.com>.
8. Братнович М. В. Визначення сутності економічної ефективності та класифікація їх видів. Актуальні проблеми економіки. 2014. № 7. С. 55-38.
9. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. К.: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕНЕЙ», 2015. 256 с.
10. Ветлужський В. О. Методичні рекомендації з оцінки інноваційного потенціалу підприємства / В. О. Ветлужський, І. В. Новікова // Проблеми науки. – Київ : КиївЦНТЕІ, 2013. – С. 32–39.

11. Грабчук І.Ф., Лайчук К.О. Організація праці на підприємстві. Всеукраїнська науково-практична конференція «Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів» 01 лютого 2023 року. Житомир: Поліський національний університет 2023. С. 55-57.
12. Дон Р. Хенсен Управлінський облік / Меріем М. Моувен, Невіл С. Еліас, Девід У. Сеньков; пер. з англ. 5-го канад. вид. О. Григоришина, О. Рахубовського, Н. Краснік та ін.; наук. ред. Н.П. Краснік. – К.: Міленіум, 2002. – 974 с.
13. Дзюбик С., Ривак О. Основні економічні теорії : навчальний посібник. Київ : Знання, 2014. 423 с.
14. Друри К. Управленческий и производственный учёт: [підручник] / К. Друри; пер. с англ. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 1071 с.
- 15.
16. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: КНЕУ, 2005. 528 с.
17. Калієва О.М., Разумова М.С., Дергунова М.І., Говорова М.С. Поняття економічної ефективності комерційної діяльності. Інноваційна економіка: матеріали Міжнар. науч. конф. (Казань, жовтень 2014 р). Казань: Бук, 2014. С. 99–103.
18. Корінько М. Д. Інновації у діяльності суб'єктів господарювання. Актуальні проблеми економіки. 2009. №5. С.149–154.
19. Коюда В. О. Інноваційна діяльність підприємства та оцінка її ефективності: монографія. В. О. Коюда, Л. А. Лисенко. Х.: Інжект, 2010. 224 с.
20. Кудренко Н. Теоретико-методичні підходи щодо оцінювання економічної ефективності функціонування підприємств. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. 2014. Вип. 24. С. 61–67.
21. Лобов С.П. Сучасні концепції економічної ефективності та ефективності управління підприємством [Електронний ресурс] Ефективна економіка. 2015. № 4. URL: www.economy.nayka.com.ua

22. Македон В.В. Розробка стратегії розвитку промислового підприємства. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2013. №1.Т.1.С.369-373.
23. Маркіна І.А. Методологічні питання ефективності управління. Фінанси України. 2013. № 6. С. 24–32.
24. Мочерний С.В., Єрохін С.А., Каніщенко Л.О. та ін. Основи економічної теорії. Київ: Знання, 2000.
25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>
26. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
27. Офіційний сайт підприємства ДП «Олевський лісгосп АПК». URL:<https://olevsklisapk.com.ua/pdf>.
28. Пасека Д.В., Гринько Т.В. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства. URL: http://confcontact.com/2014_04_25_ekonomika_i_menedgment/tom4/48_Paseka.htm.
29. Пилипенко С. Теоретичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. Економіка та управління підприємствами. 2016. Вип. 10. С. 452–456.
30. Решетілова Т.Б., Довгань С.М. Маркетингові дослідження. Дніпропетровськ : НГУ. 2015. URL: <http://nmu.org.ua>
31. Сенічкіна О.М. Сутність поняття «економічна ефективність». Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. 2011. № 3. С. 139–145.
32. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: підручник. Київ: Компринт, 2015. 465 с.
33. Удова Л.О., Прокопенко К.О. Нішеві культури – нові перспективи для малих суб'єктів господарювання в аграрному секторі / Л.О. Удова, К.О. Прокопенко // Економіка і прогнозування. 2018, № 3. С. 102-117.

34. Шаманська О.І. Сучасні підходи до оцінювання ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства [Електронний ресурс]. Ефективна економіка. 2013. № 3. URL: www.economy.nayka.com.ua
35. Шпикуляк О. Г. Етапність інноваційного процесу та оцінка ефективності інноваційної діяльності. / О. Г. Шпикуляк // Економіка АПК. 2011. №12. С. 109–116.
36. PEST-аналіз мікросередовища підприємства. Студентська бібліотека URL:<https://buklib.net/books/36596>
37. SPACE – аналіз. [Електроний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/89759/menedzhment/space_analiz

ДОДАТКИ

Додаток А1

Кадровий потенціал ДП«Олевський лісгосп АПК»

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. до 2020 р.	
				+/-	
Середньорічна чисельність персоналу, ос.					
Обсяг виробленої продукції, тис. грн					
Середньорічна вартість основних фондів					
Вироблено продукції на 1 середньорічного працівника, тис. грн					
Індекс зміни продуктивності праці одного працівника					
Фондоозброєність, тис. грн					
Індекс зміни фондоозброєності одного працівника					
Оцінка вартості кадрового потенціалу, тис. грн					

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Додаток А2

Трудові ресурси та витрати на оплату праці

Показники	2020	2021	2022	2022 р до 2020 р	
				(-/+)	%
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	143	153	168	+25	117,5
Фонд оплати праці, тис. грн	18878,8	31757,7	39674,2	+20795,5	210,2
Продуктивність, тис.грн/чол.	132	208	236	+104	178,8
Коефіцієнт плинності кадрів, %	30	26,8	13,7	-16,3	45,7
Коефіцієнт обороту по прийому, %	42,7	34	7,7	-35	18,0
Коефіцієнт обороту по звільненню, %	39,16	26,8	13,7	-25,5	35,0

Джерело: власні дослідження на основі фінансової звітності

Додаток АЗ

Виробництво і збут продукції

Показник	Коефіцієнт чутливості, k	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Потужність підприємства, тис. т				
Якість продукції, %				
Фондовіддача, грн.				
Витрати на 1 грн. товарної продукції, грн.				
Екологія виробництва (штрафи, тис. грн.)				
Прибуток, тис. грн.				
Рентабельність виробництва, %				

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Додаток А4

Організаційна структура і менеджмент

Показник	Коефіцієнт чутливості, k	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Ділові якості менеджерів, балів				
Ефективність організаційної структури управління, балів				
Вік персоналу, % до 45 р.				
Рівень освіти, % з вищою освітою				
Продуктивність праці, грн				
Середньомісячна оплата праці, грн.				

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Додаток А5

Маркетингова діяльність підприємства

Показник	Коефіцієнт чутливості, k	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Обсяги постачань на внутрішній ринок, тис. т				
Місце в експорті, тис. т				
Фінансування рекламної діяльності, % до загальних витрат підприємства				
Фірмовий стиль (розвинуті напрямки), од				
Ціна за одиницю продукції, грн.				
Витрати на інноваційну діяльність, тис. грн.				

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

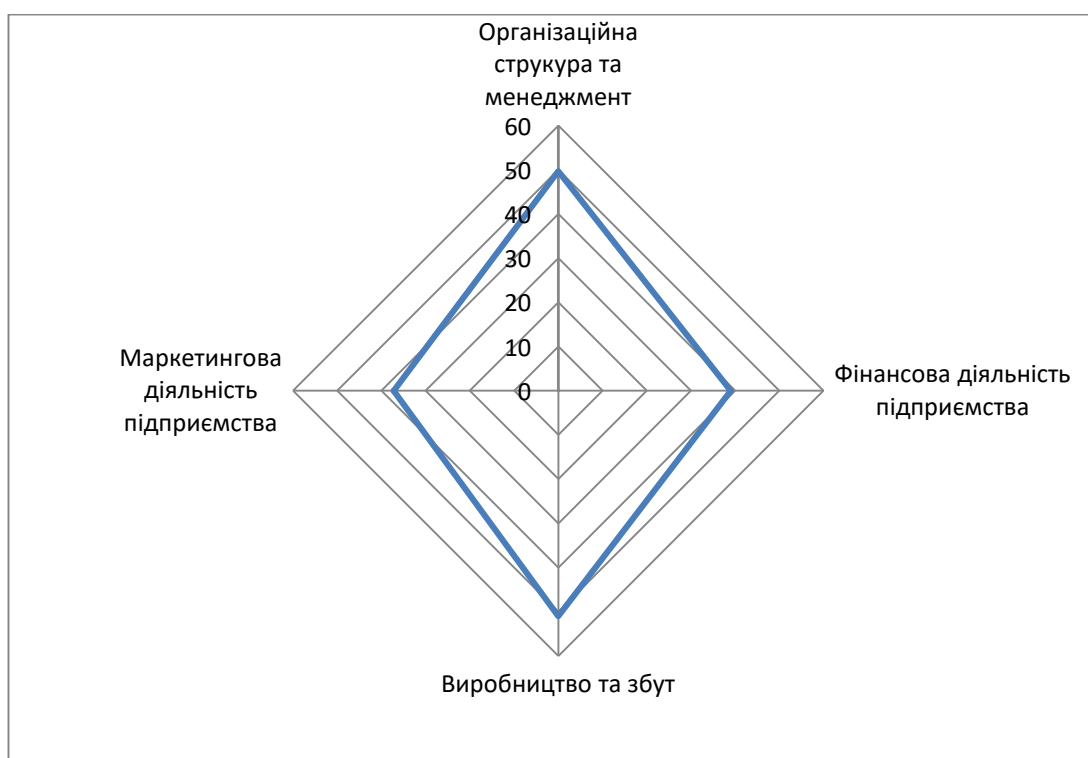
Додаток А6

Фінансова діяльність підприємства

Показник	Коефіцієнт чутливості, k	Еталон	2020 р.	2021 р.	2022 р.
<i>Коефіцієнти ліквідності</i>					
Коефіцієнт поточної оцінки					
Коефіцієнт критичної оцінки					
Оборот матеріальнотоварних запасів					
Термін погашення дебіторської заборгованості		До 60 днів			
<i>Коефіцієнти рентабельності</i>					
Рентабельність продажу					
Рентабельність активів					
Рентабельність власного капіталу		Близько			
<i>Показники ефективності</i>					
Оборотність активів, обертів					
Прибуток на одного працюючого, тис. грн.					
Виторг на одного працюючого, тис. грн.					
<i>Коефіцієнти залежності</i>					
Коефіцієнт заборгованості		До 0,7			
Коефіцієнт капіталізації		До 10			

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Додаток А7

Графоаналітична модель «Квадрат потенціалу» ДП«Олевський лісгосп АПК»

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Додаток А8

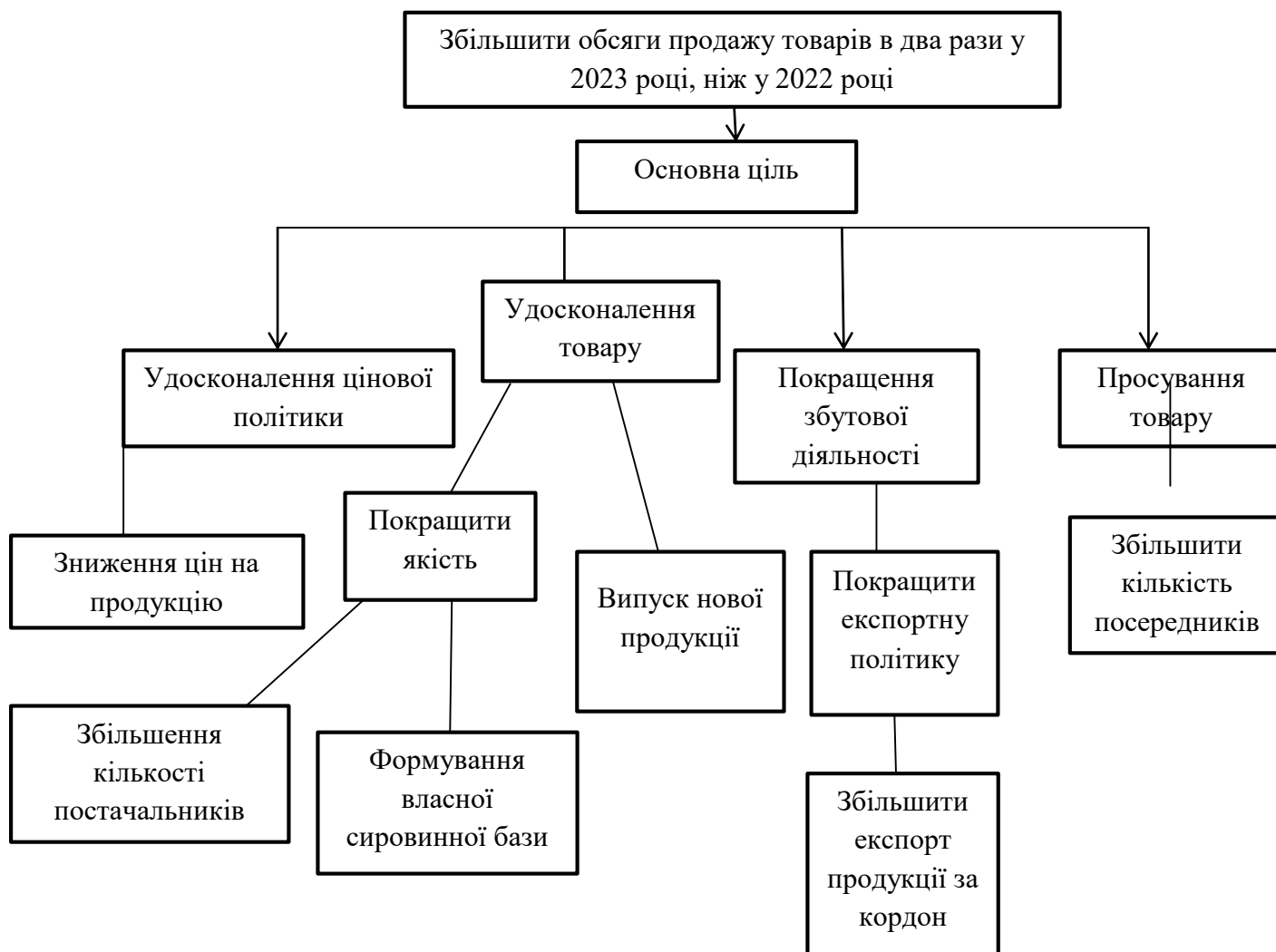
SPACE-аналіз ДП«Олевський лісгосп АПК»

Критерії	Вага	Оцінка	Зважена оцінка
Конкурентні переваги КП			
Ринкова частка			
Якість продукції			
Стадія життєвого циклу продукції			
Рентабельність продажів			
Стабільність середовища СС			
Рівень інновацій			
Інфляція			
Агресивність конкурента			
Державне регулювання галузі			
Маркетингові можливості			
Фінансова сила ФС			
Ліквідність			
Фондовіддача			
Фінансова незалежність			
Стабільність отримання прибутку			
Привабливість галузі			
Привабливість галузі ПГ			
Потенціал зростання			
Капіталоемність			
Бар'єри входження на ринок			
Стадія життєвого циклу галузі			
Державна підтримка			

Джерело: власні дослідження

Додаток А9

Дерево цілей ДП«Олевський лісгосп АПК»

Джерело: власні дослідження

Додаток А10

Характеристика сушильної камери для деревини

Показник	Необхідне обладнання «Сушильна камера для деревини»
Вартість сушильної камери, тис. грн	520
Продуктивність, т /день	8
Амортизація (знос), тис. грн.	36
Монтаж, технічне обслуговування, тис. грн.	48
Оплата праці, тис. грн.	146
Накладні витрати, грн.	38
Всього витрат за рік, тис.грн	268
Грошові надходження, тис. грн	360
Отримано прибутку, тис. грн	92,0
Термін окупності, роки	5,6

Джерело: складено автором

Додаток А11

Формування грошових потоків за періодами реалізації проекту

Показники	Роки		
	2024	2025	2026
1. Чистий грошовий потік, тис. грн.	360,0	605,4	894,6
2. Чистий дисконтований грошовий потік за ставкою 25 %, тис. грн.	580,0	620,0	738,0

Джерело: складено автором

Додаток А12

Результати реалізації інвестиційного проекту щодо виробництва і реалізації деревини в ДП «Олевський лісгосп АПК»

Показник	Прогнозне значення
Обсяг інвестицій, тис.грн.	520,00
Чистий приведений доход (NPV), тис.грн.	60,0
Індекс доходності (PI)	1,1
Внутрішня норма доходності (IRR), %	34,3
Дисконтований період окупності проекту (DPP), років	5

Джерело: складено автором

Додаток А13

Прогноз показників ділової активності ДП «Олевський лісгосп АПК»

Показники	У середньому за 2020-2022 рр.	Прогноз 2024 р.	Прогноз 2025 р.	Прогноз	
				2024 р. до середнього значення за 2020-2022 рр., +,-	2025 р. до середнього значення за 2020-2022 рр., +,-
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продуктів (товарів, робіт, послуг) тис. грн	107452,0	124294,9	149153,9	41701,9	24859,0
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	70892,1	84504,6	101236	30343,9	16731,4
3. Валовий фінансовий результат від реалізації продукції (товарів, послуг, робіт), тис.грн	365593,8	39790,3	47917,9	11363,9	8127,6
4. Операційний прибуток, тис.грн	22732,4	26142,3	31370,7	8638,3	5228,4
5. Продуктивність праці, тис. грн	693,2	717,3	750,2	57,0	32,9
6. Чистий прибуток підприємства	6791,8	8100,2	9936,2	3144,4	2824,2
7. Рентабельність підприємства, %	9,5	9,6	9,8	0,4	0,2

Джерело: власні дослідження